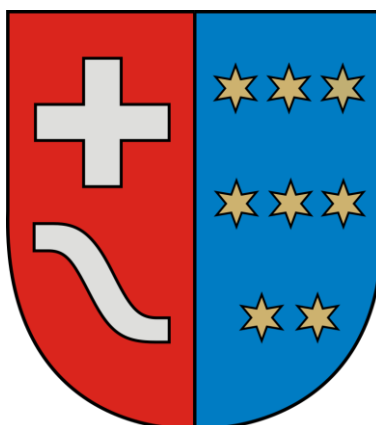

**Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich
na lata 2022 - 2026**

**Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody
Powiat kolbuszowski**

grudzień 2025

Podstawa i zakres aktualizacji dokumentu.

Niniejsza aktualizacja dokumentu pn.: „Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2022 – 2026” stanowi rezultat przedsięwzięcia pt. „Aktywizacja mieszkańców z obszarów wiejskich w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych z województwa podkarpackiego w zakresie działań wpływających na poprawę gospodarki wodnej na terenach rolnych lub leśnych w ramach obszaru A inwestycji planu rozwojowego B3.3.1 „Inwestycje w zwiększenie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich” wynikający z realizacji przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Inwestycji w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Inwestycja B3.3.1).

Zakres zaktualizowanych w dokumencie informacji jest wynikiem przeprowadzonych. Zagranicznych wyjazdów studyjnych oraz zgłoszeń uczestników tych zagranicznych wyjazdów studyjnych w zakresie:

- identyfikowanych problemów w gospodarowaniu wodami na obszarach wiejskich;
- planowanych do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę gospodarki wodnej w obszarze.

1. Wstęp

1.1. Lokalizacja

Powiat kolbuszowski usytuowany jest w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego. Powiat graniczy z powiatami: rzeszowskim, ropczycko-sędziszowskim, mieleckim, tarnobrzeskim, niżańskim i stalowowolskim.

Mapa 1.

Położenie powiatu kolbuszowskiego w województwie podkarpackim.

Źródło: <http://tpzg.pttk.pl>.

Powiat kolbuszowski ma powierzchnię 773,2 km² (77.317 ha), co stanowi 4,3% powierzchni województwa podkarpackiego. W skład powiatu wchodzi:

- gminy wiejskie: Niwiska, Cmolas, Majdan Królewski, Dzikowiec, Raniżów,
- gmina miejsko-wiejska: Kolbuszowa.

Siedzibą władz powiatu jest miasto Kolbuszowa.

Powiat kolbuszowski, jako sieć osadniczą tworzą poniższe jednostki osadnicze – miasto Kolbuszowa oraz sołectwa w poszczególnych gminach:

1. Gmina Kolbuszowa: Bukowiec, Domatków, Huta Przedborska, Kłapówka, Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna, Kupno, Nowa Wieś, Poręby Kupieńskie, Przedbórz, Świerczów, Werynia, Widelka, Zarębki;
2. Gmina Cmolas: Cmolas, Hadykówka, Jagodnik, Ostrowy Baranowskie, Ostrowy Tuszowskie, Poręby Dymarskie, Trzęsówka, Toporów;
3. Gmina Majdan Królewski: Majdan Królewski, Komorów, Huta Komorowska, Brzostowa Góra, Wola Rusinowska, Rusinów, Krzątka;
4. Gmina Dzikowiec: Dzikowiec, Kopcie, Lipnica, Mechowiec, Nowy Dzikowiec, Płazówka, Spie, Wilcza Wola;
5. Gmina Ranizów: Ranizów, Wola Ranizowska, Mazury, Staniszewskie, Zielonka, Korczowiska, Posuchy, Poręby Wolskie.

Mapa 2.

Podział administracyjny powiatu kolbuszowskiego.

Źródło: www.gminy.pl

Pod względem geograficznym powiat kolbuszowski leży w obrębie megaregionu Region Karpacki, w prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji Podkarpacie Północne, makroregionu Kotlina Sandomierska, mezoregionu Płaskowyż Kolbuszowski.

Struktura i zarządzania wodami i gospodarką wodną w powiecie kolbuszowskim.
Zarządzanie i gospodarowanie zasobami wodnymi podlega przepisom Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Sfera publiczna

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie

**Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
w Rzeszowie**

Zarząd Zlewni w Stalowej Woli

**Nadzór Wodny
w Kolbuszowej**

Sfera niepubliczna – spółki wodne.

Niepubliczne formy organizacyjne, nie działające w celu osiągnięcia zysku, zrzeszające osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mające na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami.

Działalność spółek wodnych skupia się na wykonywaniu, utrzymywaniu oraz eksploatacji urządzeń, w tym urządzeń wodnych, służących do:

- zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody;
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach;
- ochrony przed powodzią;
- odwadniania gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego działają następujące spółki wodne, zrzeszone w Rejonowym Związku Spółek Wodnych w Kolbuszowej:

1. Gminna Spółka Wodna Kolbuszowa
2. Gminna Spółka Wodna Dzikowiec
3. Gminna Spółka Wodna Cmołas
4. Gminna Spółka Wodna Niwiska.

1.2. Ogólna charakterystyka powiatu

Według Banku Danych Lokalnych, na koniec 2020 roku powiat zamieszkiwało 62.039 mieszkańców, gęstość zaludnienia powiatu to 80 osób na km². W ostatnich latach obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym oraz migracjami młodych osób. Odpływ ludności następuje z przyczyn ekonomicznych oraz edukacyjnych – mieszkańcy wyjeżdżają szukając pracy lub kontynuują naukę w szkołach wyższych. W obecnych uwarunkowaniach tendencje te będą się utrzymywać. Liczba ludności w powiecie będzie malała, tym samym powodując zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Osadnictwo w powiecie skupia się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Poszczególne miejscowości oddzielone są od siebie kompleksami polno-łąkowymi. Zabudowania poszczególnych miejscowości nie są rozproszone, rozmieszczone skupiskowo wzdłuż sieci dróg powiatowych i gminnych.

Układ drogowy w powiecie tworzą:

- droga krajowa nr 9 – Radom-Rzeszów,

- drogi wojewódzkie: nr 875 – Mielec-Leżajsk, nr 860 - Majdan Królewski – Nisko, nr 872 - Majdan Królewski - Baranów Sandomierski, nr 987 - Kolbuszowa – Sędziszów Małopolski, Ponadto do sieci drogowej należą drogi powiatowe i gminne.

Główną rzeką powiatu kolbuszowskiego jest rzeka Łęg z dopływami Przyrwą i Murynią. Przez powiat przepływają także rzeki Trześniówka i Tuszynka oraz o mniejszym znaczeniu rzeka Świerczówka, potoki i strugi: Brzezówka, Górnianka, Kozieniec, Korzeń, Złotka, Jamnica, Konotopa, Smarkata, Zyzoga, Olszynka, Olszówka.

Przez teren powiatu wiodą szlaki i ścieżki edukacyjno-przyrodnicze, wypoczynkowe, piesze i rowerowe: Dymarka, Białkówka, Świerczówka, Maziarnia, Szlak „Śladami Księdza Kardynała Kozłowieckiego”. Powiat kolbuszowski ponadto posiada wartościowe zabytki kulturowo – historyczne i sakralne, duże zasoby czystych, chronionych obszarów przyrody, kompleksy leśne, bogatą sieć wodną, co stanowi o potencjale turystycznym powiatu.

Lesistość powiatu jest dość duża, przybliżona do wskaźnika lesistości w województwie podkarpackim (38%), wynosi 36,1%. Zwarte, duże kompleksy leśne stanowią przeważnie bory i lasy mieszane.

Według Banku Danych Lokalnych (BDL) w 2020 roku powierzchnia gruntów leśnych w powiecie kolbuszowskim wynosiła ogółem 17 663,83 ha i kształtowała się następująco:

lesistość w %	%	38
grunty leśne publiczne ogółem	ha	20.653,98
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	19.885,31
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	19.820,54
grunty leśne prywatne	ha	7.862

Ochroną prawną ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe objęte jest aż 49,3% powierzchni powiatu kolbuszowskiego. Obszary prawnie chronione w powiecie, jak podaje BDL, obejmowały w 2020 roku obszar 38.124,88 ha, z tego:

rezerваты przyrody	285,30 ha
obszary chronionego krajobrazu razem	38.125,30 ha
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	480,56 ha
użytki ekologiczne	194,84 ha

Na terenie powiatu kolbuszowskiego znajdują się 2 obszary chronionego krajobrazu: Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz 2 rezerваты przyrody :

- „Jaźwiana Góra” w gminie Cmolas,
- „Zabłocie” na terenie powiatu w gminie Kolbuszowa.

Ponadto w powiecie znajdują się następujące obszary NATURA 2000:

- PLH180055 Enklawy Puszczy Sandomierskiej, w obrębie powiatu w gminie Majdan Królewski;
- PLB180005 Puszcza Sandomierska, w obrębie powiatu w gminach: Kolbuszowa, Cmolas, Raniżów, Dzikowiec, Majdan Królewski, Niwiska.

Powiat kolbuszowski jest obszarem rolniczym - w 2020 roku według danych z BDL użytki rolne w powiecie stanowiły 27,5% całego obszaru powiatu (21.300 ha). Znaczny udział form ochrony przyrody wyklucza ukierunkowanie rozwoju powiatu na urbanizację i

uprzemysłowienie. Podmioty gospodarcze reprezentują takie branże jak: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, przetwórstwo przemysłowe. Sfera przedsiębiorczości skoncentrowana jest głównie w gminie i mieście Kolbuszowa. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i mikroprzedsiębiorstwa.

Według danych BDL budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej stanowią 88,9% ogółu budynków, jeśli chodzi o sieć kanalizacyjną wskaźnik ten wynosi 58,6%.

Infrastruktura wodna i kanalizacyjna w powiecie kolbuszowskim nie rozwija się proporcjonalnie – w sieci kanalizacyjnej występują duże braki. Niedoinwestowana sieć kanalizacyjna (w tym jej stan techniczny), brak przydomowych oczyszczalni ścieków, stanowią zagrożenie dla środowiska przyrodniczego i dla zasobów wodnych. Jakość wód powierzchniowych jest zagrożona skażeniami ze źródeł obszarowych, w tym z terenów o nieuporządkowanej gospodarce ściekowej oraz z zanieczyszczonych powierzchni (szczególnie dotyczy to Kolbuszowa). Na stan czystości wód powierzchniowych największy wpływ mają zrzuty nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych oraz spływy powierzchniowe z użytków rolnych.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w powiecie według danych BDL przedstawia się następująco:

Kanalizacja (2020 rok)

długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	802,6
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	667,5
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	667,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	10.037
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	260
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	1.044
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	1.250
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	7.285
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	38.609

Wodociągi (2020 rok)

długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	815,3
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	781,9
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	549,7
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	549,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	15.442
awarie sieci wodociągowej	szt.	105
woda dostarczona	dam ³	1.682,0

woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1.433,8
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	23,1
zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	27,7
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	22,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	8.640
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	56.895

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2020 roku

ogółem	wodociąg	%	91,7
ogółem	kanalizacja	%	62,2
w miastach	wodociąg	%	96,8
w miastach	kanalizacja	%	81,7
na wsi	wodociąg	%	90,8
na wsi	kanalizacja	%	59

1.3. Charakterystyka rolnictwa

Obszar powiatu poza miastem Kolbuszowa, ma charakter rolniczy o słabo rozwiniętych innych dziedzinach gospodarki. Rolnictwo cechuje się znacznym rozdrobnieniem agrarnym, przejawiającym się niską średnią powierzchnią użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo rolne oraz znacznym udziałem małych gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych. Gospodarstwa rolne są rozdrobnione (największy odsetek stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha), mieszkańcy nieznacznie odchodzą od produkcji rolnej, mimo tego nadal rolnictwo stanowi trzon gospodarki powiatu i większość mieszkańców terenów wiejskich utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Spadająca liczba osób utrzymujących się wyłącznie z rolnictwa jest głównie wynikiem podejmowania pracy najemnej na obszarze powiatu. Obserwuje się również rezygnowanie z działalności rolniczej i migrację zarobkową lub migrację młodych w celach edukacyjnych. Zwiększa się też znaczenie terenów wiejskich jako miejsca zamieszkania ludności pracującej w miastach.

Ze względu na dobrej jakości gleby i czyste środowisko w powiecie istnieją dogodne warunki do rozwoju agroturystyki jak również rolnictwa ekologicznego.

W większości gospodarstw prowadzona jest produkcja wielokierunkowa z przeznaczeniem na sprzedaż, ale również na samozaopatrzenie, w produkcji zwierzęcej przeważa hodowla drobiu.

Poniżej zaprezentowano dane charakteryzujące rolnictwo w powiecie, według Banku Danych Lokalnych, w roku 2020, na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów (w tys. gospodarstw):

z dochodem z działalności rolniczej	5
z dochodem z pracy najemnej	2,7
z dochodem z emerytury i renty	2,1
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	0,6

z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	1,1
--	-----

Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w powiecie wynosiła ogółem 27,4 tys ha, w tym:

do 1 ha włącznie	0,2 tys. ha
powyżej 1 ha	27,2 tys. ha
1 - 5 ha	14,1 tys. ha
5 ha i więcej	13,1 tys. ha
5 - 10 ha	8,3 tys. ha
10 ha i więcej	4,8 tys. ha
10 - 15 ha	1,5 tys. ha
15 ha i więcej	3,3 tys. ha

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych (w tys. gospodarstw):

ogółem	5,0
do 1 ha włącznie	0,1
powyżej 1 ha	4,9
1 - 5 ha	3,7
5 ha i więcej	1,2
5 - 10 ha	1,0
10 ha i więcej	0,2
10 - 15 ha	0,1
15 ha i więcej	0,1

Pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych ogółem (w tys. sztuk):

bydło ogółem	4,2
bydło - krowy	2,4
trzoda chlewna ogółem	4,1
drób ogółem	368,9
drób kurzy	351,5

Powierzchnia zasiewów wybranych upraw w gospodarstwach rolnych (w tys. ha):

zboża razem	5,6
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	5,2
ziemniaki	0,5

Ponadto w gospodarstwach uprawia się w mniejszych ilościach rzepak, rzepik i warzywa gruntowe.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (w tys. ha):

grunty ogółem	27,4
użytki rolne ogółem	21,3
użytki rolne w dobrej kulturze	20,0
pod zasiewami	7,0
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	1,0
uprawy trwałe	0,1
łąki trwałe	11,4
pastwiska trwałe	0,3
pozostałe użytki rolne	1,3
lasy i grunty leśne	3,5
pozostałe grunty	2,6

Na terenie powiatu kolbuszowskiego gleby są zróżnicowane pod względem jakości, przeważają gleby średnich klas:

- gleby pseudobielicowe – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały,
- gleby brunatne - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, na podłożu bogatym w związki zasadowe,
- czarne ziemie - są to gleby powstające na utworach mineralnych bogatych w związki wapnia oraz materię organiczną, często powstają w miejscach oddziaływania wód gruntowych.

Dominują gleby III, IV oraz V klasy bonitacyjnej o charakterze kwaśnym, wymagającym wapnowania.

Działalność rolnicza i rozwój sieci osadniczej powoduje biologiczną, chemiczną i fizyczną degradację gleb. Pomimo, że gleby na obszarze powiatu nie należą do bardzo skażonych chemicznie, jednak niewłaściwe użytkowanie terenu oraz stosowanie środków ochrony roślin i sztucznych nawozów powoli przyczynia się do obniżenia ich właściwości.

Działania zapobiegające dalszej degradacji gleb:

- zachowanie naturalnych pokryw leśnych, zadrzewień śródpolnych,
- prawidłowe wykonywanie melioracji (aby nie przesuszać wierzchnich warstw gleby),
- stosowanie właściwych zabiegów agrotechnicznych.

W celu poprawy stosunków wodnych w rolnictwie i polepszenia produktywności gleby, na terenach rolniczych znajdują się rowy melioracyjne. W przypadku nadmiaru wód odwadniają obszar, niekiedy ich specjalna budowa pozwala pełnić funkcje nawadniające w okresach suszy. Sieć rowów jest niedoinwestowana, często są one niewydolne, w złym stanie technicznym i nie spełniają swej funkcji dla rolnictwa.

1.4. Charakterystyka partnerstwa

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody w powiecie kolbuszowskim zrzesza poniższe jednostki:

1. Nadleśnictwo Kolbuszowa, reprezentowane przez Sekretarza,

2. Miasto i Gmina Kolbuszowa, reprezentowane przez Burmistrza,
3. Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Kolbuszowej, reprezentowany przez Kierownika,
4. Powiat kolbuszowski, reprezentowany przez Starostę.

2. Lista aktualnych dokumentów strategicznych odnoszących się do gmin i powiatu, których treści mają znaczenie dla gospodarki wodą na terenie powiatu.

Dokumenty strategiczne szczebla wojewódzkiego mające znaczenie dla gospodarki wodnej na obszarze powiatu:

- Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Obszar: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Cel: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego

Cele strategiczne odnoszące się do gospodarki wodnej:	Cele operacyjne/szczegółowe odnoszące się do gospodarki wodnej:
3.6. Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi	3.6.1. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków powodzi
	3.6.3. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk atmosferycznych – huragany, susze, grad, ulewne deszcze oraz pożary
3.7. Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych	3.7.2. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej
3.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	3.8.1. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa
	3.8.2. Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa

Cel operacyjny/szczegółowy	Zadania odnoszące się do gospodarki wodnej
3.6.1. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków powodzi	<ul style="list-style-type: none"> - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu m.in. zwiększenie zdolności alimentacyjnych cieków wodnych w okresie występowania przepływów niżówkowych poprzez budowę nowej i modernizację istniejącej infrastruktury retencyjnej; - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu zahamowanie odpływu wód powierzchniowych i zwiększenie dopływu wód opadowych do warstw wodonośnych; - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu zapobieganie i przeciwdziałanie powodziom oraz ograniczenie ich zasięgu i skutków; - budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników retencyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą; - budowa i doposażenie centrów operacyjnych ochrony przeciwpowodziowej;

	<ul style="list-style-type: none"> - odtworzenie powierzchni naturalnych terenów zalewowych i podmokłych; - wyeliminowanie lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią; - wzrost świadomości społeczeństwa w sprawie zagrożeń wynikających z wystąpienia powodzi i ich konsekwencji.
3.6.3. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk atmosferycznych – huragany, susze, grad, ulewne deszcze oraz pożary	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę odpowiedniej jakości; - ochrona zasobów wodnych w regionie, w tym zbiorników podziemnych; - budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników magazynujących wodę wraz z niezbędną infrastrukturą; - wsparcie systemu gospodarowania wodą deszczową; - zmiana świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu oraz reagowaniu na jego skutki.
3.7.2. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie ilościowego i jakościowego zapotrzebowania na wodę; - wsparcie instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie stanu wód; - przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wody i ograniczanie ich emisji ze źródeł osadniczych i przemysłowych; - rozwój infrastruktury i systemów oczyszczania ścieków; - stosowanie nowych rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej; - poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa.
3.8.1. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie we właściwym stanie zachowania siedlisk przyrodniczych zależnych od wód (łąki zmiennowilgotne, torfowiska, młaki itp.); - ochrona obszarów produkcji rolniczej i atrakcyjnych krajobrazowo przed niekorzystnymi warunkami hydrologicznymi i meteorologicznymi
3.8.2. Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - publiczne kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa; - prowadzenie bezpośrednich działań edukacyjnych związanych z ochroną różnorodności biologicznej.

Terytorialny wymiar Strategii - obszar horyzontalny

Cel: Wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego

Regionalne obszary strategicznej interwencji (dotyczące gospodarki wodnej)

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

Cel: Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej.

- Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą do 2027 r.

Obszar: Gospodarka wodna

Cel: Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki.

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- budowa, rozbudowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych;
- budowa suchych zbiorników, polderów i zbiorników retencyjnych z rezerwą powodziową;
- modernizacja i poprawa stanu technicznego infrastruktury przeciwpowodziowej;
- budowa systemów ostrzegania przed powodzią;
- odtwarzanie retencji dolin rzecznych;
- realizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- regulacja rzek i potoków;
- uwzględnienie w dokumentach planistycznych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- budowa, rozbudowa i modernizacja systemów naturalnej i sztucznej retencji wodnej;
- budowa systemów zagospodarowania i retencji wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych.

3. Diagnoza zasobów wodnych

3.1. Charakterystyka hydrologiczna powiatu

Obszar powiatu kolbuszowskiego znajduje się w dorzeczu (zlewni) Górnej Wisły, w obrębie zlewni rzek: Łęg, Trześniówka, Tuszynka. Główną rzeką powiatu kolbuszowskiego jest Łęg z dopływami Przyrwa i Murynia. Sieć rzeczna wzbogacają liczne potoki i strugi: Świerczówka – dopływ Przyrwy, Brzeźówka, Białkówka, Górnianka, Kozieniec, Korzeń, Złotka, Jamnica, Konotopa, Smarkata, Zyzoga, Olszynka, Olszówka.

Do sieci wód powierzchniowych należą także zbiorniki wodne, pełniące funkcje retencyjne, rekreacyjne lub turystyczne:

- Stawy Weryńskie oraz inne stawy wodne w gminie Kolbuszowa,
- duży kompleks stawów rybnych w rezerwacie „Zabłocie”,
- oczka wodne w gminie Cmolas, tzw górny fragment Stawów Krasicyńskich,
- zbiornik retencyjny w Dąbrówce, w gminie Cmolas,
- zbiornik retencyjny w Leśnictwie Nowa Wieś,
- zbiornik retencyjny pełniący też funkcję zalewu rekreacyjnego „Maziarnia” w gminach Raniżów i Dzikowiec,
- łowisko komercyjne Staw Rozpuda-Borek w gminie Kolbuszowa,
- prywatny staw hodowlany (rybny) w Kolbuszowej.

Ponadto na obszarze powiatu znajdują się ciekły sztuczne – rowy melioracyjne, pełniące ważną funkcję w produkcji rolnej.

3.2. Opis zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Główną rzeką powiatu kolbuszowskiego jest rzeka Łęg z dopływami - Przyrwą i Murynią. Rzeka Łęg (rzeka II rzędowa) stanowi prawobrzeżny dopływ Wisły. Na wysokości miejscowości Wilcza Wola w gminie Dzikowiec na Łęgu utworzony został zbiornik retencyjny „Maziarnia”. Łęg zbiera z centralnej części Płaskowyżu wszystkie rzeki, potoki i strumienie. W zlewni rzeki Łęg dominują lasy należące do Puszczy Sandomierskiej. Na obszarze zlewni dominującą rolę pełni rozdrobnione rolnictwo. Gleby należą do dobrych i urodzajnych.

Przyrwa to ciek III rzędowy, będący lewostronnym dopływem Łęgu. Wraz z dopływami zbiera wody z zachodniej części Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Jej górny odcinek przepływający przez Kolbuszową nazywany jest Nilem, stanowiąc jednocześnie jedną z atrakcji turystycznych miasta Kolbuszowa.

Murynia to lewy dopływ Łęgu, główny ciek w gminie Majdan Królewski.

Największym zbiornikiem wodnym w powiecie jest wspomniana wyżej „Maziarnia” na Łęgu w gminie Dzikowiec oraz w części gminy Raniżów. Jest to zbiornik o długości około 3 km i szerokości 400 - 600 m, o powierzchni lustra wody ponad 160 ha i pojemności około 4 mln m³. Wykorzystywany jest do celów rekreacyjnych.

Zlewnia Łęgu jest obszarem mało zurbanizowanym. Na jakość wód rzecznych głównie wywierają wpływ zanieczyszczenia obszarowe (spływy powierzchniowe) a także zrzuty ścieków komunalnych. Zagrożenia stanowią również dzikie składowiska odpadów, stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawadnianie pól ściekami.

Badania stanu jednolitych części wód na terenie powiatu wskazują, na ogólny zły stan wód. Wyjątek stanowi JCW „Trześniówka do Karolówki” ze stanem dobrym.

Rzeki i potoki powiatu zasilane są opadami atmosferycznymi (deszcz, śnieg), co prowadzi do wezbrań wiosennych i powodzi w okresie lata. Rzeki odznaczają się też nagłymi wezbrzeniami po intensywnych opadach. Doliny rzeczne narażone są na zalania i podtopienia.

Kolejny pojawiający się cyklicznie problem to susze. Tendencje pojawiania się ich w ostatnim 25 –leciu wskazują, że statystycznie może ona występować co 2 – 3 lata.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych położonych na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Nazwa JCWP	Typ	Status	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW200017219829 „Łęg do Turka”	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW2000172198432 „Przyrwa do Dąbrówki”	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW200019219853 „Łęg od Przywry (z Przyrwą od Dąbrówki do ujścia) do Murynia”	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona

PLRW200019219899 „Łęg od Murynia do ujścia”	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW200017219299 „Babulówka”	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW200017219634 „Trześniówka do Karolówki”	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Niezagrożona
PLRW20001722669 „Mrowla”	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona

Źródło: „Stan środowiska na terenie powiatu kolbuszowskiego na podstawie wyników działalności badawczo-kontrolnej WIOŚ w Rzeszowie”, 2016 rok.

Przyrodnicze znaczenie sieci hydrograficznej

W powiecie kolbuszowskim istnieją obszary chronione, na których znajdują się wody powierzchniowe:

1. Rezerwat „Zabłocie” - leży w obrębie Mielecko-Kolbuszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ochroną objęto stawy oraz otaczający je kompleks lasu dębowo-sosnowego, który jest najbardziej naturalnym fragmentem Puszczy Sandomierskiej. W rezerwacie żyje 160 gatunków ptaków, z których blisko 30 to gatunki związane ze środowiskiem wodnym, w tym zagrożonych wyginięciem.
2. Obszar NATURA 2000 „Enklawy Puszczy Sandomierskiej” - w obszarze zlokalizowanych jest kilka dużych, znaturalizowanych stawów hodowlanych oraz potok Smarkata.
3. Obszar NATURA 2000 „Puszcza Sandomierska” - przez puszcę przepływa m.in. rzeka Łęg, która wraz z dopływami Przywrą i Zyzogą zachowały w znacznej części swój naturalny charakter.

Ochrona wód jest ważna z uwagi na to, że doliny rzeczne stanowią naturalne korytarze ekologiczne łączące oddalone od siebie obszary wartościowe przyrodniczo, są miejscami występowania zróżnicowanych środowisk, doliny są też obszarami o dużej wartości krajobrazowo-kulturowej, często o unikatowych cechach.

Na terenie powiatu istnieje wiele stawów, zbiorników wodnych mających znaczenie dla gospodarki wodnej. Zbiorniki są niezbędne dla utrzymania poziomu wód gruntowych, stanowią źródło zasilania wód podziemnych. Łagodzą skutki ekstremalnych zjawisk takich jak susza, czy powódź. Są również wykorzystywane dla celów rekreacyjnych (w tym wędkarstwo), podnoszą atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną terenów przyległych. Zbiorniki wzbogacają bioróżnorodność przez renaturalizację i rehabilitację ekosystemów. W dużej mierze wpływają na poprawę bilansu wodnego.

Występujące w powiecie naturalne stawy, oczka wodne, tereny zawodnione, rozlewiska, niewielkie zalewy spełniają funkcje sportowo – rekreacyjne, niektóre z nich pełnią funkcje zbiorników hodowlanych.

Wody podziemne

Znaczna część powiatu kolbuszowskiego odznacza się niską wodonością. Szacunkowa wielkość zasobów dyspozycyjnych wynosi 4 500 – 5 000 m³/h. Wody podziemne na terenie powiatu kolbuszowskiego występują w 3 poziomach wodonośnych: czwartorzędowym,

trzeciorzędowym, kredowym. Wody zbiornika czwartorzędowego mają charakter porowy, jest to poziom przypowierzchniowy, pozostający w bezpośrednim kontakcie z powierzchnią, reagujący wprost na istniejące warunki hydrologiczne. Wody zbiornika trzeciorzędowego występują w ośrodku szczelinowym i szczelinowo - porowym. Utwory, w których znajdują się warstwy wodonośne, charakteryzują się dużą zmiennością warunków hydrogeologicznych na niewielkich przestrzeniach. Największe znaczenie użytkowe ma czwartorzędowe piętro wodonośne.

Woda ujmowana jest za pomocą studni kopanych oraz studni wierconych i stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców terenów wiejskich powiatu.

Na terenie powiatu występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

1. GZWP nr 425 „Dębica – Stalowa Wola-Rzeszów” - zbiornik o stosunkowo dużej powierzchni (1500 km²) wód porowych występujących w utworach czwartorzędowych. Swoim zasięgiem wraz z obszarami ochronnymi obejmuje części następujących gmin: Niwiska, Majdan Królewski, Cmolas.

Głębokość ujęć wód wynosi średnio 10-30 m. Szacunkowa wielkość zasobów dyspozycyjnych zbiornika to 140 tys. m³/d.

2. GZWP nr 426 „Pradolina Kopalna Kolbuszowa” - zbiornik wód porowych, które występują w obrębie doliny kopalnej. Powierzchnia zbiornika to 20 km², swoim zasięgiem zbiornik obejmuje gminy: Kolbuszowa, Cmolas, Dzikowiec, Majdan Królewski.

Głębokość ujęć wód wynosi średnio 17-50 m. Szacunkowa wielkość zasobów dyspozycyjnych zbiornika to 5 tys. m³/d.

Obszar powiatu kolbuszowskiego położony jest w jednolitej części wód podziemnych: JCWPd 134, 135 i 153. Wody podziemne na obszarze powiatu kolbuszowskiego są głównie niezadowolającej jakości.

Zasoby wodne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - duże zasoby wód podziemnych, zaspokajające zapotrzebowanie na wodę, - liczne zbiorniki wodne pełniące funkcję małej retencji, - duże zasoby wodne jako bogactwo naturalne i potencjał turystyczny: zbiorniki wodne, stawy, oczka wodne, rzeki, potoki, - obszary chronione obejmujące w swych granicach zasoby wodne, - dobry stan urządzeń wodnych w powiecie, - dobre warunki do lokalizacji zbiorników retencyjnych, - rozbudowana sieć melioracyjna, 	<ul style="list-style-type: none"> - niewydolne sieci melioracyjne, zły stan infrastruktury melioracyjnej powoduje wręcz zagrożenia powodziowe, - braki w infrastrukturze ochrony przed powodzią, podtopieniami i suszą, - nienależyte utrzymanie koryt - osuwiska brzegów rzecznych, podmywanie brzegów, - słaba jakość wód podziemnych, - postępująca degradacja wód podziemnych i powierzchniowych (ścieki komunalne, „dzikie odpływy” z gospodarstw i skażenia rolnicze), - braki w infrastrukturze kanalizacyjnej, - niewystarczająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków, - sprzeczności pomiędzy przepisami ochrony środowiska a niezbędnymi pracami melioracyjnymi, - brak świadomości ekologicznej mieszkańców, - nasilenie występowania zjawisk ekstremalnych, takich jak długotrwałe okresy suszy oraz krótkie,

	nawalne opady powodujące powodzie i podtopienia.
--	--

4. Identyfikacja potrzeb i problemów w zakresie gospodarki wodnej powiatu

4.1. Rolnictwo

W sferze gospodarki rolnej zidentyfikowano następujące problemy:

- obniżenie zdolności produkcyjnej gleb na skutek złego utrzymania i niewydolności sieci rowów melioracyjnych i sieci drenarskiej,
- nieprawidłowa gospodarka wodna w rolnictwie, zachwiane stosunki wodne w gruncie, powodują obniżenie dochodowości produkcji rolnej,
- słaba ochrona przeciwpowodziowa na obszarach użytków rolnych, głównie ze względu na braki lub zły stan infrastruktury melioracyjnej, powodujący nieprawidłowy przepływ wody: opady deszczu powodują tworzenie zastoisk wodnych, podtapianie domów i budynków gospodarczych oraz użytków rolnych, zaniedbana infrastruktura stanowi zagrożenie powodziowe,
- zbyt mała retencja spowodowana brakiem lub złym stanem technicznym zbiorników uniemożliwia wykorzystanie wód opadowych na cele gospodarcze,
- regularne podtopienia i zalania użytków rolnych i mienia,
- zbyt mała retencja wodna na terenach rolniczych, czyli zdolność do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku: dla rolnictwa jest to duże zagrożenie zwłaszcza w okresach suszy, a w okresach wezbrań wód stanowi zagrożenie powodziowe,
- powtarzające się epizody suszy uwidaczniają słabą ochronę terenów rolniczych przed jej skutkami: poza niską retencyjnością, brakuje systemów nawadniających,
- wezbrania wód prowadzące do osuwisk i zrywania linii brzegowej rzek zagrażają bezpieczeństwu dróg publicznych i budynków mieszkalno-gospodarczych,
- niskie poczucie odpowiedzialności mieszkańców za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, tj. zanieczyszczeń ściekami, odpadami, śmieciami z gospodarstw rolnych oraz skażeń chemicznych gleb i wód (niewłaściwa gospodarka nawozowa).

4.2. Środowisko

W sferze środowiska zidentyfikowano następujące problemy:

- zanikanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych, stanowiących małą retencję, spowodowane obniżaniem wód gruntowych i niewłaściwie wykonanej melioracji,
- powodzie, podtopienia dolin cieków, zalania, każdorazowo prowadzą do degradacji środowiska naturalnego, często nieodwracalnych strat w zasobach przyrodniczych, stanowią zagrożenie dla fauny i flory, prowadzą do rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i skażeń chemicznych do gleby i wód,
- zaniedbane zbiorniki wodne: zamulenia, zmniejszenie dopływu wód do zbiornika prowadzi do zanikania istniejącej fauny i flory, zanikania bioróżnorodności, braku możliwości pozyskiwania wody z opadów atmosferycznych na cele gospodarcze,
- niskie poczucie odpowiedzialności mieszkańców za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, tj. zanieczyszczeń ściekami, odpadami, śmieciami komunalnymi, rolniczymi, przemysłowymi oraz skażeń chemicznych gleb i wód.

4.3. Społeczeństwo

W sferze społeczeństwa zidentyfikowano następujące problemy:

- braki w systemie retencjonowania wody stanowią zagrożenie dla ilości, dostępności i jakości wody wykorzystywanej przez społeczeństwo w przemyśle, rolnictwie i gospodarstwach domowych,
- powodzie, zalewania i podtopienia podobnie jak okresowo występujące zjawiska suszy w obszarze użytków rolnych i gospodarstw rolnych prowadzą do braku poczucia bezpieczeństwa rodzin oraz do strat zarówno w dochodach jak też w majątku mieszkańców,
- niebezpieczeństwo popowodziowych zanieczyszczeń i skażeń chemicznych wody pitnej i gospodarczej, spowodowane brakiem właściwej ochrony przeciwpowodziowej i odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed zalaniem,
- niebezpieczeństwo skażeń i zanieczyszczeń wód na skutek popowodziowych awarii oczyszczalni i stacji uzdatniania wody,
- wezbrania wód prowadzące do osuwisk i zrywania linii brzegowej rzek zagrażają bezpieczeństwu dróg publicznych i budynków mieszkalnych,
- niskie poczucie odpowiedzialności społecznej za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, które w efekcie uderzają w człowieka i jego środowisko życia,
- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna powoduje obniżenie standardów życia oraz utrudnia rozwój gospodarczy, dodatkowo braki w regularnych remontach, modernizacji i konserwacji skutkują uciążliwymi awariami.

4.4. Inne potrzeby/problemy

Głównym problemem i bolączką samorządów w zakresie inwestowania w zrównoważony rozwój gospodarki wodnej jest niedostateczna ilość środków finansowych w stosunku do potrzeb inwestycyjnych. Szczególnie brak środków finansowych dotyczy sfery konserwacji, modernizacji i remontów istniejącej infrastruktury związanej z gospodarką wodną (sieci wodno-kanalizacyjne, sieci melioracyjne, retencja). Bez nakładów na bieżące utrzymanie, naprawy i remonty, następuje szybka, często nieodwracalna degradacja infrastruktury.

5. Określenie celów strategicznych

Diagnoza stanu gospodarki wodnej na terenie powiatu kolbuszowskiego oraz zidentyfikowane potrzeby i problemy w sferze społeczno-gospodarczej i środowiskowej, pozwoliły określić główne cele strategiczne w zakresie zrównoważonego rozwoju gospodarki wodnej, zarządzania zasobami wodnymi i infrastrukturą.

Główne cele strategiczne dla powiatu kolbuszowskiego w obszarze gospodarki wodnej:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przed suszą w obszarze społecznym i środowiskowym.
2. Ochrona rolnictwa, jako gałęzi gospodarki, przed skutkami zmian klimatycznych – powodzi, podtopień i suszy.
3. Poprawa warunków życia mieszkańców w obszarze dostępności do bezpiecznej i wysokiej jakości infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i zasobów wodnych.

Zakres Planowanych Inwestycji

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gmin	1 500 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Nowe ujęcia i modernizacja istniejących	850 000 zł
Zbiorniki retencyjne	Budowa dla retencji wód i ochrony gruntów	600 000 zł
Program edukacyjny	Szkolenia z zakresu gospodarki wodnej	250 000 zł

Tabela 1: Zestawienie działań i szacunkowych kosztów inwestycji w powiecie kolbuszowskim

Rozkład Inwestycji wg Gmin Powiatu Kolbuszowskiego

Powiat kolbuszowski obejmuje sześć gmin wiejskich: Cmolas, Kolbuszowa, Majdan Królewski, Niwiska, Dzikowiec i Raniżów. Poniższe tabele prezentują rozkład zaplanowanych inwestycji w gospodarkę wodną na terenie wybranych gmin wiejskich.

Gmina Cmolas

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Cmolaski i przysiółków	380 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Nowe ujęcie dla gminy	220 000 zł
Zbiornik retencyjny	Zbiornik retencyjny w dolinach	160 000 zł

Tabela 2: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Cmolas

Gmina Cmolas, położona w zachodniej części powiatu, wymaga kompleksowej modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Priorytetowe działania obejmują:

- **Kanalizacja sanitarna** - skanalizowanie głównych osad gminy Cmolas w celu poprawy warunków sanitarnych
- **Ujęcie wody podziemnej** - budowa nowego ujęcia zapewniającego niezawodny dostęp do wody pitnej wysokiej jakości
- **Małą retencję** - budowa zbiornika retencyjnego służącego retencji wód opadowych

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Cmolas wynosi **760 000 zł netto**.

Gmina Kolbuszowa (część wiejska)

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Budowa sieci w sołectwach i przysiółkach	450 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Modernizacja ujęć istniejących	280 000 zł
Zbiornik retencyjny	Zbiornik retencyjny – ochrona przed powodzią	200 000 zł

Tabela 3: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Kolbuszowa (część wiejska)
Gmina Kolbuszowa, obejmująca zarówno miasto jak i tereny wiejskie, wymaga inwestycji wspierających funkcje zarówno miejskie jak i rolnicze. Planowane działania:

- **Budowa kompleksowej sieci kanalizacyjnej** - na terenach wiejskich gminy w celu wyrównania poziomu infrastruktury
- **Modernizacja ujęć wody** - zwiększenie przepustowości i niezawodności systemu zaopatrzenia
- **Ochrona przed powodzią** - zbiornik retencyjny w dolinie rzeki Łęgu

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Kolbuszowa wynosi **930 000 zł netto**.

Gmina Majdan Królewski

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Majdanu Królewskiego i wiosek	360 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Ujęcie dla gminy	200 000 zł
Zbiornik retencyjny	Zbiornik retencyjny dla rolnictwa	150 000 zł

Tabela 4: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Majdan Królewski
Gmina Majdan Królewski, zlokalizowana w centralnej części powiatu, stanowi teren o znacznej intensywności rolniczej. Planowane inwestycje:

- **Kanalizacja sanitarna** - skanalizowanie głównych osad i przysiółków
- **Ujęcie wody podziemnej** - budowa nowego źródła wody dla mieszkańców
- **Zbiornik retencyjny** - wsparcie dla rolnictwa i małej retencji wód

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Majdan Królewski wynosi **710 000 zł netto**.

Gmina Niwiska

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Niwiski i sołectw	330 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Ujęcie dla Niwiski	180 000 zł
Edukacja	Warsztaty dla rolników – program gminny	250 000 zł

Tabela 5: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Niwiska

Gmina Niwiska, położona we wschodniej części powiatu, wymaga modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i edukacji społeczności. Planowane działania:

- **Kanalizacja sanitarna** - skanalizowanie głównych osad gminy
- **Ujęcie wody podziemnej** - budowa nowego źródła wody
- **Program edukacyjny** - warsztaty dla rolników z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodą

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Niwiska wynosi **760 000 zł netto**.

Podsumowanie Rozkładu Inwestycji

Gmina	Kanalizacja	Ujęcia wodne	Retencja/Edukacja	Razem
Cmolas	380 000 zł	220 000 zł	160 000 zł	760 000 zł
Kolbuszowa	450 000 zł	280 000 zł	200 000 zł	930 000 zł
Majdan Królewski	360 000 zł	200 000 zł	150 000 zł	710 000 zł
Niwiska	330 000 zł	180 000 zł	250 000 zł	760 000 zł
Razem	1 520 000 zł	880 000 zł	760 000 zł	3 160 000 zł